

**Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027.
gadam uzraudzības komitejas sēdes**

PROTOKOLS

Rīgā

2024. gada 14. maijā

Nr. 9.3-25e/1/UK/2024

**Zemkopības ministrijas 3. stāvs, 314. telpa (Republikas laukums 2, Rīga) un
tiešsaistē Zoom platformā**

Sēdes sākums: 10:00

Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam
(turpmāk – KLP SP) uzraudzības komitejas (turpmāk – Komiteja) sēdes dalībnieki:

Komitejas locekļi ar balsstiesībām:

N.p.k.	Institūcijas nosaukums, komitejas locekļa ieņemamais amats	Vārds, uzvārds
1.	Zemkopības ministrijas (ZM) Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore – Komitejas priekšsēdētāja	Liene Jansone
2.	ZM Tirgus un tiešā atbalsta departamenta direktors (TTAD) – Komitejas priekšsēdētājas vietnieks	Zigmārs Ķikāns
3.	ZM TTAD direktora vietiece	Ilona Kromāne
4.	Lauku atbalsta dienesta (LAD) direktors	Ģirts Krūmiņš
5.	LAD direktora vietnieks	Andris Grundulis
6.	LAD direktora vietnieks	Indulis Āboliņš
7.	Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta Uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības nodaļas vecākais eksperts	Jevgēnijs Burovs <i>(Kristīnes Ancānes vietā)</i>
8.	Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības atbalsta departamenta direktora vietiece	Ilze Baltābola
9.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta direktore	Jevgēnija Butņicka
10.	VARAM Dabas aizsardzības departamenta direktore	Daiga Vilkaste
11.	Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta direktore	Laura Turlaja
12.	Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vadošā eksperte horizontālā principa koordinācijas un ieviešanas uzraudzības jautājumos	Inese Vilcāne
13.	Valsts kancelejas Direktora vietnieks valsts attīstības jautājumos, Pārresoru koordinācijas departamenta vadītājs	Pēteris Vilks
14.	Latvijas Pašvaldību savienības Padomniece lauku attīstības jautājumos	Sniedze Sproģe
15.	Valsts meža dienesta Meža resursu un pārvaldības departamenta direktore	Solvīta Mūrniece
16.	Vidzemes plānošanas reģiona Teritorijas plānošanas nodaļas vadītāja	Ieva Kalniņa
17.	Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes loceklis, Preiļu novada domes priekšsēdētājs	Ārijs Vucāns

18.	Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs, Bauskas novada domes priekšsēdētājs	Aivars Okmanis
19.	Rīgas plānošanas reģiona Administrācijas vadītājs	Edgars Rantiņš (<i>Jura Žilko vietā</i>)
20.	Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas aizsardzības departamenta direktore	Gita Strode
21.	Vides konsultatīvās padomes (VKP) Priekšsēdētājs	Juris Jātņieks
22.	VKP, Nodibinājuma "Latvijas Dabas fonds" (LDF) padomes priekšsēdētājs	Andrejs Briedis
23.	Latvijas Meža īpašnieku biedrība, SIA "Latvijas Finieris Mežs" valdes priekšsēdētājs	Agris Meilerts (<i>Arņa Muižnieka vietā</i>)
24.	Biedrība "Latvijas Lauku forums" Padomes priekšsēdētāja	Daiga Gargurne
25.	Kopējās lauksaimniecības politikas valsts tīkls, SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" valdes priekšsēdētājs (LLKC)	Mārtiņš Cimermanis
26.	Lauksaimniecības konsultatīvā padome (LKP) pārstāvis, Biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" valdes priekšsēdētājs	Guntis Gūtmanis
27.	LKP pārstāve, Biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" valdes locekle	Dzintra Lejniece
28.	LKP pārstāve, Biedrības "Latvijas dārznieks" valdes priekšsēdētāja vietniece	Marija Gailīte
29.	LKP pārstāve, Biedrības "Latvijas Augļkopju asociācija" valdes priekšsēdētāja	Māra Rudzāte
30.	LKP pārstāvis, Biedrības "Gaļas liellopu audzētāju biedrība" valdes priekšsēdētājs	Raimonds Jakovickis
31.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Sēklaudzētāju asociācija" valdes loceklis	Jānis Sietiņšons
32.	LKP pārstāve, Biedrības "Zemnieku saeima" valdes priekšsēdētāja vietniece	Maira Dzelzkalēja-Burmistre
33.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" ģenerāldirektors	Rolands Feldmanis
34.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" valdes priekšsēdētājs	Gustavs Norkārklis
35.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Jauno Zemnieku klubs", valdes priekšsēdētājas vietnieks	Rūdolfs Pulkstenis
36.	LKP pārstāve, Biedrības "Latvijas Zemnieku federācija" valdes priekšsēdētāja	Agita Hauka
37.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Biškopības biedrība" valdes priekšsēdētājs	Guntars Melnis
38.	LKP pārstāvis, Biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" valdes priekšsēdētājs	Guntis Gūtmanis (<i>Jāņa Šolka vietā</i>)

Komitejas locekļi ar padomdevēja tiesībām:

1.	Agroresursu un ekonomikas institūts (AREI) pētniece	Elīta Benga

Komitejas locekļi – konsultanti:

1.	Eiropas Komisijas DG AGRI programmas vadītāja	Jolanta Miķelsone
2.	Eiropas Komisijas DG AGRI pārstāvis	Linas Visomirskis

Citi dalībnieki:

1.	ZM Lauku attīstības atbalsta departamenta (LAAD) Fondu uzraudzības un informācijas koordinācijas nodaļas (FUIKN) vadītāja	Natalja Silicka
2.	ZM LAAD FUIKN vadītāja vietniece	Ilze Muriņa
3.	ZM LAAD FUIKN vecākā eksperte	Maruta Grīnberga
4.	ZM LAAD FUIKN vecākā eksperte	Monta Silīna
5.	ZM LAAD FUIKN vecākā eksperte	Sandra Virza
6.	ZM LAAD FUIKN vecākā eksperte	Agnese Purviņa-Praņevska
7.	ZM TTAD Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas (TMNE) nodaļas vadītāja	Elīna Dimanta
8.	ZM TTAD TMNE vecākais eksperts	Andris Orlovskis
9.	ZM TTAD Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja	Dace Freimane
10.	ZM Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vadītāja vietniece	Elza Šusta-Vītola
11.	ZM Budžeta un finanšu departamenta (BFD) Eiropas Savienības fondu finanšu vadības nodaļas (ESFFV) vadītāja	Daina Silīna
12.	ZM BFD ESFFV vadītāja vietniece	Marika Straume
13.	ZM LD Lopkopības un ciltsdarba nodaļas vadītāja vietniece	Ineta Lavrinoviča
14.	ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļa Sabiedrisko attiecību speciālists	Rūta Rudzīte
15.	ZM Nozares padomnieks	Karīna Krūma
16.	ZM LAAD Lauku attīstības fondu atbalsta nodaļas (LAFAN) vadītāja	Aiva Zvirbule
17.	ZM LAAD LAFAN vadītāja vietniece	Gunta Bāra
18.	ZM LAAD LAFAN vecākā eksperte	Andra Karlsonē
19.	ZM LAAD LAFAN vecākais eksperts	Pēteris Zelčs
20.	ZM Meža departamenta (MD) direktors	Andis Purs
21.	ZM MD Meža nozares stratēģijas un atbalsta nodaļas vecāka eksperte	Iveta Hildebrante
22.	ZM LAAD departamenta direktora vietniece	Biruta Inģilāvičute
23.	ZM LAAD Valsts atbalsta plānošanas nodaļas vecāka eksperte	Ligija Ozoliņa
24.	LAD Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta direktore	Iveta Oša
25.	LAD Eiropas Savienības Tiešo maksājumu departamenta direktors	Aigars Šmēlds
26.	LAA Biroja vadītāja	Renāte Kajaka
27.	Dienvidkurzemes novada pārstāve	Dace Lucaua
28.	VKP, LDF padomes locekle	Lelde Eņģele
29.	VKP pārstāve	Ilze Mežniece

Nepiedalās:

1.	Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs, Dienvidkurzemes novada pašvaldības domes priekšsēdētājs	Aivars Priedols
2.	VKP pārstāvis, Latvijas Ornitoloģijas biedrības valdes priekšsēdētājs	Viesturs Ķerus
3.	LKP pārstāvis, Biedrības “Zemnieku saeima” valdes priekšsēdētājs	Juris Lazdiņš
4.	LKP pārstāvis, Biedrības “Lopkopības saimniecību asociācija” valdes loceklis	Jānis Miezītis
5.	LKP pārstāvis, Biedrības “Lauksaimnieku apvienība” valdes loceklis	Andris Gargurnis

1. Sēdes atklāšana, darba kārtības apstiprināšana

(L.Jansone)

Komitejas priekšsēdētāja informē par plānoto Komitejas sēdes darba kārtību, par to, ka sēdei tiek veikts gan audio, gan video ieraksts, lai nodrošinātu protokola sagatavošanu, kā arī par to, ka Komiteja ir lemttiesīga. Komitejas locekļiem iebildumu nav.

Komiteja nolemj apstiprināt Komitejas sēdes darba kārtību (1.pielikums)

2. Informācija par KLP SP 2023-2027 īstenošanu un progresu

(E.Dimanta, L.Jansone)

Zemkopības ministrija (ZM) informē par KLP SP 2023-2027 īstenošanu un progresu, kas panākts pirmajā īstenošanas gadā jeb 2023.gadā (2.pielikums). Tiek sniegta informācija par tiešo maksājumu intervencēm (pamatatbalsts, maksājums mazajiem un gados jauniejiem lauksaimniekiem, pārdalošais maksājums, ekoshēmas un saistīto ienākumu atbalsts), kā arī par to īstenošanas gaitu, pasākuma izpildi, iesniegumu skaitu un finansējuma izmaksas apjomu. Papildus tiek sniegta arī informācija par izstrādātajiem un apstiprinātajiem, kā arī procesā esošajiem normatīvajiem aktiem. Komiteja tiek informēta par ieviesto platībatkarīgo un dzīvniekatkarīgo (agrovīdēs) intervencu indikatīvajiem rezultātiem 2023.gadā. Tāpat ZM informē par projektu iesniegumu pieņemšanas kārtām 2024.gadā. ZM uzsver Biškopības programmas (TKO3.1. – TKO3.7.) sasniegtos iznākumus. Papildus ZM informē par sektoriālajām intervencēm, par atzītajām ražotāju organizācijām citos sektoros un apstiprinātajām darbības programmām, kuras tiks īstenotas 2024.gadā. Noslēgumā ZM informē par jaunajām ražotāju organizācijas iespējām 2024.gadā.

Ģ.Kūmiņš (LAD) informē, ka maksājumu sistēmas ieviešana ir bijusi veiksmīga, taču visi atbalsta veidi nav izmaksāti (palicis saistītais atbalsts par sertificētām sēklām, saistītais atbalsts par vasaras rapsi un biškopības atbalsts), no naudas plūsmas viedokļa pret 2023 un 2022.gadu ir nobīde par vienu līdz trijiem mēnešiem. Satraukums ir par to, ka Eiropas Komisijai (EK) vajadzēs atskaitīties par sasniegtajiem rādītājiem, bet sistēma tiek būvēta vēl tagad. Izsaka arī bažas, ka dažādas maksājumu/pasākumu izmaiņas apgrūtina izsekojamību tādā līmenī, kā to vēlētos EK vai sertificējošie auditori. Nav pietiekami daudz līdzekļu, lai nodrošinātu to automātisku fiksēšanu.

L.Jansone (ZM) aicina EK pārstāvjus atzīmēt LAD pārstāvja bažas, jo minētajiem faktoriem ir ietekme arī uz ikgadējiem ziņojumiem, kas noteiktā laikā un periodā ir jāiesniedz EK, lai attiecīgi varētu gūt atmaksas.

M.Cimermanis (LLKC) vērs uzmanību, ka prezentējot vides un klimata pasākumus t.sk. ekoshēmas ir nepieciešams sniegt priekšstatu par sasniedzamajiem rādītājiem un kurus vides un klimata mērķus tie palīdz sasniegt.

A.Briedis (VKP) tiešaistē arī vērs uzmanību šim jautājumam vaicājot “Vai un kā tiks vērtēts ekoshēmu ieguldījums tām noteikto vides mērķu sasniegšanā?”.

ZM pārstāvji (Z.Ķikāns, L.Jansone, I.Kromāne) skaidro, ka pašlaik rezultatīvos rādītājus ir grūti norādīt, jo pasākumu ieviešanas periods ir bijis pārāk īss, tas ir darāmais darbs tuvākajos gados. 2025 vai 2026.gadā būs pirmais vērtējums, kas parādīs kāds divos īstenošanas gados, kopumā ir bijis ekoshēmu un agrovides platību maksājumu ieguldījums klimata mērķos, liekot vēl klāt laba lauksaimniecības un vides stāvokļa (LLVS) prasības. Ja redzēs, ka kāda pasākuma pozitīvā ietekme klimata un vides mērķu kontekstā ir maza, tie tiks pārskatīti un lielāks uzsvars tiks likts uz efektīvākajiem pasākumiem. 2025.gada sākumā būs nākamais KLP SP gada snieguma ziņojums (jāiesniedz EK līdz 2025.gada 15.februārim), kurā tiks iekļauta informācija arī par KLP rezultātu rādītāju izpildi. Šis ziņojums tiks saskaņots arī ar UK. Ir jālūdz Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātei (LBTU) pētīt jeb veikt izvērtējumu par KLP SP pasākumu ieguldījumu klimata mērķos un rezultāti jāprezentē kādā no nākamām UK.

E.Benga (AREI) norāda, ka prasības, kas ir izvirzītas ekoshēmām, ir pārāk zemas, kas rezultējās lielā pieteikumu skaitā, lai gan finansējums tām ir ierobežots. Jautā, kam tad tiks noņemts finansējums?

Z.Ķikāns (ZM) informē un skaidro, ka 2023.gada beigās no lauksaimnieku NVO tika saņemti priekšlikumi, ka ir jāpārskata izlaides rādītāji, kas nozīmē pārskatīt finansējumu, taču šogad tika pieņemts lēmums, ka šajā gadā KLP SP netiks veiktas tik būtiskas izmaiņas, kas skartu un radītu finansējumu pārdales nepieciešamību starp ekoshēmām un citā tiešā maksājuma pasākumiem jeb intervencēm. Ir pieņemts lēmums, ka vispirms tiks vērtētā situācija, kāda tā būs pirmajā un otrajā īstenošanas gadā (2023 un 2024.gads) un tad tiks runāts par plašākiem KLP SP grozījumiem. Šāda saruna varētu būt 2024.gada beigās. Šī saruna būs politiska izšķiršanās. Finansējuma sadalījumu pa ekoshēmām var mainīt, bet tas var palikt arī tāds pats, jo varam nodrošināt visu pasākumu īstenošanu saskaņā ar esošo finanšu plānu. Problēmas nav ar pārsniegumu, bet problēmas varētu būt pēc 3 gadiem ar pasākumiem, kur nesasniedzam mērķus. Šādā gadījumā vajadzēs pārskatīt finansēšanu plānu un vienoties par pārdaļēm.

Komiteja nolemj pieņemt zināšanai ZM sniegto informāciju par KLP SP 2023-2027 īstenošanu un progresu (2.pielikums).

3. KLP SP 2023-2027 izvērtēšanas plāna īstenošana 2023. gadā

(E.Šusta-Vītola)

ZM sniedz informāciju par KLP SP Izvērtēšanas plāna saturu un 2023.gadā veiktajiem izvērtējumiem (3.pielikums). ZM sniedz detalizētāku informāciju par tiešo maksājumu ietekmes uz lauksaimniecības un lauku telpas attīstības sākotnējo novērtējumu, veģetācijas perioda hidroloģisko apstākļu novērtējumu novadgrāvjos Latvijā, KLP SP vairāku monitoringa indikatoru (t.sk. par SEG emisijām) noteikšanas metodiku un rekomendāciju izstrādi, kā arī minimālo energoefektivitātes prasību izstrādi lauksaimniecībā un pārstrādē.

E.Benga (AREI) informē par 2023.gada pētījumu, kas veikts par tiešo maksājumu ietekmi uz lauksaimniecību un lauku telpas attīstību. Informē, ka pētījums ir pieejams AREI mājaslapā, ka arī, ka AREI ir gatavi sniegt par to prezentāciju (pētījumā sniegts tiešo maksājumu salīdzinājumu ar citām ES valstīm, attīstību, informācija par reģioniem un saimniecībām kas to saņem). Informē, arī par pētījumu, kas veikts kopā

ar LBTU (par novadgrāvjiem) un pētījumu, kas veikts kopā ar RTU (par energoefektivitāti, kādas prasības izvirzīt Ministru kabineta (MK) noteikumos). Ir arī bioloģiskās lauksaimniecības aprēķini, kas tiek veikti katru gadu. Papildus informē, ka ir pētījumi arī par zālājiem, par lauksaimniecības atdevi un bioloģisko produkciju. Aicina nākamajā UK skatīt šos te pētījumus.

M.Cimermanis (LLKC) uzsver, ka būtu svarīgi skatīt augstāk minēto AREI pētījumu UK sēdē.

L.Jansone (ZM) rosina noorganizēt atsevišķu UK sēdi, par ar KLP SP saistītajiem pētījumiem.

S.Sproģe (LPS) aicina turpmāk rosināt plašāku diskusiju par lauku telpas attīstību, kā arī aicina saistošās ministrijas (VARAM, EM, ZM, FM, KEM) vienoties par zemes apsaimniekošanas un ekonomisko vajadzību jautājumiem klimata, labklājības un ekonomikas mērķu kontekstā. **E.Benga (AREI)** piekrīt, ka jābūt šādi starp ministriju diskusijai par lauku telpas attīstību un lielajiem stratēģiskajiem mērķiem.

J.Jātnieks (VKP) tiešsaistē komentāros pauž viedokli, ka Lauku attīstības programma var ievērojami uzlabot lauku telpas attīstību, ja maksājumu īpatsvaru novirza par labu mazāk intensīvai un bioloģiskai lauksaimniecībai.

Komiteja nolemj pieņemt zināšanai ZM sniegto informāciju par KLP SP 2023-2027 izvērtēšanas plāna īstenošanu 2023. gadā (3.pielikums).

4. Valsts KLP tīkla aktualitātes un komunikācijas rīcību īstenošana

(R.Rudzīte, M.Cimermanis)

ZM pārstāve (R.Rudzīte) sniedz informāciju par 2023.gadā īstenotajiem, galvenajiem komunikācijas veidiem un pasākumiem, kas nodrošināja informācijas apriti un tās veicināšanu par KLP SP 2023-2027 (4.pielikums). Pārstāve sniedz informāciju par iesaistītajām atbildīgajām iestādēm komunikācijā ar sabiedrību par KLP un KLP SP, galvenajiem informācijas un publicitātes pasākumiem, sadarbību komunikācijas jautājumos ar Finanšu ministriju, kā arī kopsavilkumā par ZM, Lauku atbalsta dienesta un Valsts KLP tīkla (VKLPT) 2023.gadā veiktajām komunikācijas aktivitātēm un darbībām.

VKLPT un LLKC pārstāvis (M.Cimermanis) sniedz informāciju par Eiropas Savienības KLP tīkla un nacionālā līmeņa jeb VKLPT funkcijām. VKLPT pārstāvis sniedz informāciju par semināru un konferenču skaitu, skolēnu un jauniešu pasākumiem, par atbalstu lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanā 2023.gadā, veiktajām publicitātes darbībām un tādiem pasākumiem, kā “Rāmava” (izstāde), “Sējējs” (projektu konkurss) un tematiskām iniciatīvām, kā “Novada garša” (e-katalogs, pasākumi, izglītošana). Pārstāvis sniedz arī informāciju par dialogiem zemkopības un lauku telpas politikas veidošanai un attīstībai, tā kontekstā min dialogu par bērnu ēdināšanas sistēmas transformēšanu Latvija (5.pielikums).

Komiteja nolemj pieņemt zināšanai ZM un VKLPT pārstāvju sniegto informāciju par Valsts KLP tīkla aktualitātēm un komunikācijas rīcību īstenošanu (4. un 5.pielikums)

5. Informācija par horizontālo principu “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana”

(I.Vilcāne)

Labklājības ministrijas (LM) pārstāve (I.Vilcāne) sniedz informāciju par Vienlīdzības, iekļaušanas, nediskriminācijas un pamattiesību ievērošanu (6. pielikums). LM pārstāve paskaidro vienlīdzības principa tiesisko un politisko ietvaru, kā arī to, kas

ir vienlīdzība un diskriminācija, kā arī iepazīstina ar dažādiem pētījumu rezultātiem par diskrimināciju. Tāpat, pārstāve paskaidro kas ir dzimumu līdztiesības, sniedz priekšstatu par lauksaimniecībā nodarbināto dzimuma struktūru un citu statistiku. Pārstāve sniedz priekšstatu arī par problēmām, kas skar lauku sievietes, kā arī kā iespējams veicināt dzimumu līdztiesību. Tiek sniegta arī informācija par problēmām ar kurām saskarās personas ar invaliditāti un kā iekļaut personas ar invaliditāti sabiedrībā. LM pārstāve sniedz informāciju par materiāla nenodrošinātību lauku un pilsētu teritorijās, kā arī uzsver kā iespējams veicināt nodarbinātību, izaugsmi, dzimumu līdztiesību, tostarp sieviešu iesaistīšanos lauksaimniecībā, sociālo iekļaušanu un vietējo attīstību lauku apvidos.

G.Gūtmanis (LKP) uzsver, ka pašlaik jāpievērš uzmanība ne tik ļoti dzimumu pārstāvniecībai dažādās ar lauksaimniecību saistītās profesijās, bet gan lai par vienu vai vienādi izdarītu darbu būtu vienlīdzīga samaksa. Aicina nenoteikt darba vietām dzimumu rakursā kvotas.

S.Sproģe (LPS) vērš uzmanību tam, ka vietējās rīcības grupas (VRG) ir gatavas pieteikties projektiem, kas ir vērsti uz dzimumlīdztiesību un citu jautājumu risināšanu lauku līmenī. Lūdz citām ministrijām (FM, EM, VARAM, LM) paredzēt iespēju VRG pieteikties fondu projektiem. Min, ka šāda iespēja pastāv citās valstīs.

L.Jansone (ZM) lūdz LM izvērtēt LPS pārstāves priekšlikumu un informē, ka ZM ir aicinājusi visas ministrijas iesaistīties multifondu sabiedrības virzītās vietējās attīstības pieejas īstenošanā, ieviešot ERAF, ESF vai Kohēzijas fondu, jo šādu iespēju paredz ES regulējums, bet tā bijusi Latvijas kā DV izvēle neieviešot plašāku multifondu pieeju.

Komiteja nolēmj pieņemt zināšanai LM sniegto informāciju par vienlīdzības, iekļaušanas, nediskriminācijas un pamattiesību ievērošanu (6.pielikums).

6. Grozījumi KLP SP 2023-2027

(I.Kromāne, Z.Ķikāns, L.Jansone, A.Zvirbule, E.Dimanta)

ZM informē par priekšlikumiem grozījumiem KLP SP 2023.-2027. gadam (7. un 8. pielikums).

ZM pārstāvji skaidro, ka UK sēdē jāvienojas par KLP SP grozījumiem, tādējādi dodot mandātu ZM piedāvātos priekšlikumus iesniegt EK. Informē, ka pēc vienošanās ar UK locekļiem par grozījumiem KLP SP, tie tiks iesniegti EK. ZM pārstāvji uzsver, ka pēc sarunām ar EK, grozījumos var tikt veikti precizējumi, ņemot vērā EK komentārus un uzstādījumus, bet nemainot ar UK locekļiem saskaņoto grozījumu būtību. KLP SP UK tiks informēta par gala lēmumiem un grozījumu redakciju.

EK pārstāvji informē, ka rezervē tiesības izvērtēt un komentēt visu grozījumu priekšlikumu pēc tam, kad tie tiks oficiāli iesniegti EK.

Grozījumu priekšlikumi laba lauksaimniecības un vides stāvokļa (LLVS) standartos:

- LLVS 2 “Mitrāju un kūdrāju aizsardzība lauksaimniecības zemēs”

Z.Ķikāns (ZM) skaidro, ka LLVS 2 standarts piemērojams no 2025.gada 1.janvāri un tiek paredzētas trīs izmaiņas. Tiek grozīts nosacījums, kas paredz aršanu vienu reizi 5 gados, ņemot vērā citu dalībvalstu pieredzi un kūdrāju augsnes lielo īpatsvaru, kā arī, ka netiek paredzēts nekādas kompensācijas, līdz ar to apsaimniekošanas prasības tiek paredzēts tikai ilggadīgiem zālājiem: aršanu ne dziļāk kā 20 cm un 5 gados vienu reizi, bet aršanas ierobežojumu neattiecināt uz aramzemēm, kuras jau tagad tiek apstrādātas. Otrs grozījums ir saistībā ar meliorācijas sistēmām, paredzot aizliegumu tikai jaunu meliorācijas sistēmu būvniecību, bet tajā pat laikā ir papildināti kādos gadījumos ir pieļaujama jaunas meliorācijas sistēmu būvniecība, ņemot vērā, ka kūdrāju augsnēm

lielākoties ir pieguļošas citas platības, līdz ar to šāds ierobežojums ietekmē arī citu platību apsaimniekošanu. Brīdina, ka ne viss par ko vienojās UK locekļi jeb par ko tiek dots mandāts sarunām ar EK ir reāli panākams. Pašreiz apstiprinātāja KLP SP nav atļauta ne jaunu meliorācijas sistēmu izbūve, ne pārbūve, ne atjaunošana.

Z.Ķikāns (ZM) atbildot uz A.Meilerta (pārstāv LMĪB) jautājumu, uz kurām kūdraugsnēm attieksies prasības, skaidro un informē, ka šīs platības būs redzamas LAD publiskajā lauku bloku kartē. Karte vēl tiek veidota, tuvāko mēnešu laikā tā tiks ievietota LAD publiskajā lauku kartē, tuvākā mēneša laikā būs arī MK noteikumi, kas noteiks kritērijus, pēc kuriem ir identificējamas kūdraugšņu platības. Attiecīgi ar noteikumu projektu reizē aplūkošanai būs pieejama arī atbilstošo platību karte.

A.Briedis (VKP) jautā: “Vai izmaiņas kūdraugšņu apsaimniekošanas noteikumos atbilst Latvijas emisiju samazināšanas mērķiem un nozares ieguldījumam emisiju samazināšanā?”

Z.Ķikāns (ZM) skaidro, ka emisijas mērķi paredzēti uz ilgāku termiņu nevis tikai uz 2027.gadu, kā jau iepriekš tika norādīts stingrākas prasības var noteikt, ja tiktu paredzētas atbilstošas kompensācijas par noteiktiem ierobežojumiem, kā arī kūdraugšnes skar ne visus lauksaimniekus un ne visas teritorijas, līdz ar to nevar uzlikt stingras prasības, kas ierobežo lauksaimniekiem veikt lauksaimniecisko darbību, neparedzot kompensācijas. KLP SP neparedz finansējumu kompensēt paredzētos saimnieciskos darbības ierobežojumus.

R.Pulkstenis (LKP) norāda, ka šī redakcija ir daudz labāka nekā iepriekšējā.

L.Enģele (VKP) lūdz skaidrot, ko grozījumu izpratnē nozīmē ilggadīgie zālāji un kā tiks mērīts aršanas dziļums.

Z.Ķikāns (ZM) skaidro, ka ilggadīgo zālāju definīcija šajā gadījumā jāskatā tikai tiešo maksājumu kontekstā, jo ilggadīgie zālāji nav tas pats, kas patstāvīgās pļavas un ganība. Par ilggadīgajiem zālājiem tiešo maksājumu kontekstā tiek uzskatīta platība, kas 5 gadus pēc kārtas tiek deklarēta kā ilggadīgais zālājs neskatoties uz ikgadējo apsaimniekošanas veidu (sēšana, pļaušana u.c. darbībām). Izņēmums ir ekoloģiski jūtīgie zālāji, tos nedrīkst uzart. Par 20 cm dziļumu, jādomā vēl veidi, kā pārbaudīt. Līdz 2025. gada 1.janvārim tiks izdomāts kā to pierādīt.

Komiteja nolēmj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LLVS 2 “Mitrāju un kūdrāju aizsardzība lauksaimniecības zemēs”.

- LLVS 4 “*Aizsargjoslas (buferjoslas) gar ūdenstecēm*”

Z.Ķikāns (ZM) informē, ka priekšlikums izstrādāts pamatojoties uz LBTU pētījumu par hidroloģiskajiem režīmiem meliorācijas novadgrāvjos (priekšlikums par 1 m aizsargjoslu), kā arī ņemot vērā kaimiņvalstu pieredzi (priekšlikums par lauka slīpumu).

E.Benga (AREI) izsaka kritiku par novadgrāvju pētījuma sasaisti ar buferjoslām un uzsver, ka ir skeptiska par 1 m nosacījumu, tā pat arī par lauka slīpuma, jo attiecībā uz lauka slīpumu, nav pētījumi, kas pierāda to, ka tas maz ietekmēs ūdensteces, bet ir pētījumi, kas pierāda, ka būs ietekme uz ūdenstecēm. Rosina grozījumus neveikt.

Z.Ķikāns (ZM) skaidro, ka mūsu lauksaimniekiem nevajadzētu uzlikt stingrākas prasības, kā kaimiņvalstīs un nemazināt mūsu lauksaimnieka konkurētspēju samazinot ražošanu un konkurētspēju. Norāda, ka ziemeļvalstīs ir sasaiste ar to kāds ir lauka slīpums. LBTU pētījumā arī ir skatīts kāda ir lauka reljefa ietekme uz ūdenstecēm. Aicina neiet tik detalizētos priekšlikumos, kas paredz lokālus novērojumus un kam nepieciešami lokāli pētījumi.

R.Pulkstenis (LKP) atbalsta aizsargjoslas nosacījumu samazināšanu no 3 m uz 1 m (mēslošanas līdzekļu un augu aizsardzības līdzekļu (AAL) aizsargjosla).

M.Dzelzkalēja-Burmistre (LKP) atbalsta slīpumu pievienošanu, protams notece ir atkarīga no slīpuma un **aicina** mazos sateces baseinos vispār pie pamata nosacījumiem

neliktu šo nosacījumu/standartu par buferjoslu, jo ir teju neiespējami no saimnieciskā viedokļa to nodrošināt. Rosina, ja platība mazāka par 37 ha vai slīpums ir neliels, tad nenoteikt šo standartu piemērošanu. **Priekšlikums** ir zem noteiktajiem hektāriem (37 ha) un slīpuma (10,5 %) nelikt/neievieš LLVS 4 prasības. Uzskata, ka ir daudz mērķtiecīgāki jāveido buferjoslas, nosakot to veidošanu, kā agro vides pasākumu.

G.Norkārkliis (LKP) izsaka kritiku par 1 metra joslas efektivitāti. Uzskata, ka šāda pasākuma kontrole būtu sarežģīta un tas būtu liels administratīvais slogs. Rosina visus un LAD padomāt par labākiem risinājumiem, lai nodrošinātu ūdensteču aizsardzību, līdz tam ierosina atlikt šo grozījumu.

I. Āboliņš (LAD) uzsver, ka šāda papildus nosacījuma 1 metra josla administrēšana būtu gana sarežģīta, ņemot vērā jau esošos noteiktos metrus LLVS 4, LLVS 8 un zaļās joslas ietvaros jau tagad ir ļoti komplicēti un daudz un dažādi metri.

L.Jansone (ZM) kopsavilkumā piedāvā divus variantus:

1) atstāt esošo variantu (10 un 3 metru aizsargjoslas LLVS 4);

vai

2) tomēr virzīties uz priekšu, nosakot ka **3 metru** joslā gar pārējām ūdensnotekām (novadgrāvjiem), kuru sateces baseina laukums ir lielāk par 37 ha vai ja blakus esošā lauka slīpums ir lielāks par 10,5% un nenosakot, ka aizsargjoslai gar ūdensnotekām (novadgrāvjiem) ir jābūt 1 metram.

L.Jansone (ZM) informē, ka ar EK par šo būs vēl atsevišķa saruna un KLP SP izvērtēšanā būs jāpierada, ka standartam nav būtiska negatīva ietekme, ja būs negatīva ietekme, tad iespējams var tikt izvirzītas striktākas prasības. Uzsver, ka nepieciešami kvalitatīvi dati sarunām ar EK.

G.Strode (DAP) uzsver, ka tā pat kā KLP SP, arī šim standartam jābūt skaidram novērtējumam uz vidi, aicina piesaistīt LVĢMC šī pasākuma lietderības un ietekmes izvērtēšanā.

Z.Ķikāns (ZM) skaidro, ka pēc būtības nosacījums par novadgrāvjiem ir izveidots šajā plānošanas periodā jeb no pagājušajā gadā, līdz pagājušajam gadam prasība par aizsargjoslas (buferjoslas) gar novadgrāvjiem nebija, līdz ar to prakses ietekmi uz ūdeņu kvalitāti, varēsim pateikt tikai pēc kāda laika. Pēc būtības piedāvātās prasības ir stingrākas nekā līdzšinēji esošās, tā tad jaunās prasības ir stingrākas kā tas, kas bija spēkā iepriekšējā monitoringa periodā. Uzsver, ka turpmāk jāveicina, ka zaļās joslas tiek veidotas izmantojot kompensācijas mehānismus.

G.Gūtmanis (LKP) uzskata, ka ja ir pamatojums, ka jaunās prasības vidi neietekmē, jāieklausās LAD un nav jāveido jaunu birokrātija un jāpalielina standarta administrēšanas slogs. Uzskata, ka tur, kur buferjoslas nepieciešamas, lai tad nosacījumi paliek kā līdz šim. Aicina neveidot jaunu prasību.

A.Briedis (VKP) pauž viedokli, ka ja minētais novadgrāvju pētījums, tiešā veidā nevērtēja šīs normas atvieglošanu, tad nav korekti to izmantot kā pamatojumu prasības mīkstināšanai. Priekšlikumu neatbalsta un atbalsta jau esošo kārtību.

J.Jātnieks (VKP) pauž, ka atbalsta esošo kārtību - 3 metri.

Komiteja nolēm virzīt jaunu grozījumu LLVS 4 "Aizsargjoslas (buferjoslas) gar ūdenstecēm", paredzot, ka **3 metru** joslā gar pārējām ūdensnotekām (novadgrāvjiem), kuru sateces baseina laukums ir lielāk par 37 ha vai ja blakus esošā lauka slīpums ir lielāks par 10,5% .

L.Jansone (ZM) informē, ka kā Komitejas priekšsēdētāja, ņem vērā, ka vides organizācijas neatbalsta šādu grozījumu priekšlikumu redakciju un ka tās atbalsta esošo kārtību, bet pamatojoties uz izteiktajiem UK locekļu priekšlikumiem virza tālāk sarunām ar EK augstāk minēto LLVS 4 grozījumu redakciju. Sarunās ar EK tiks izmantoti pētījuma dati un parādīts standarta pozitīvais efekts. L.Jansone (ZM) vēl

papildus informē, ka ja ieviešot standartu, notekūdeņu situācija pasliktināsies, tad atgriezīsies pie stingrākas kārtības.

- LLVS 7 “*Augu maiņa*”

Z.Ķikāns (ZM) informē, ka šis bija lauksaimnieku organizāciju priekšlikums. Šis priekšlikums ir svarīgs lopkopības saimniecībām.

Komiteja nolemj atbalstīt ierosinātos grozījumus LLVS 7 “Augu maiņa”.

- LLVS 8 “*Minimāla lauksaimniecības zemes daļa, kas atvēlēta ar ražošanu nesaistītām platībām vai iezīmēm*”

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LLVS 8 “Minimāla lauksaimniecības zemes daļa, kas atvēlēta ar ražošanu nesaistītām platībām vai iezīmēm”.

Grozījumu priekšlikumi ekoshēmās:

- TM4.2 “*Ekoloģiski nozīmīgas platības*”

Z.Ķikāns (ZM) skaidro, ka grozījumu būtiski nemaina TM4.2 saistības, jo gan pašlaik, gan arī īstenojot grozījumu priekšlikumus starpkultūra jāaudzē 2 mēnešus. Grozījumi tiek veikti, lai sniegtu elastību to uzturēšanas periodā (nav vairs obligāts nosacījums, ka līdz 31.oktobrim). Tā pat dzēsta prasība par ģeomarķētu fotoattēlu iesniegšanu, lai pierādītu kalķošanu.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus TM4.2 “Ekoloģiski nozīmīgas platības”.

- TM4.4 “*Saudzējošā lauksaimniecības prakse*”

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus TM4.4 “Saudzējošā lauksaimniecības prakse”.

- TM4.5 “*Slāpekļa un amonjaka emisiju, un piesārņojumu mazinošas lauksaimniecības prakses*”

Z.Ķikāns (ZM) skaidro, ka priekšlikums paredz KLP SP atstāt tikai pamata lietas, ka TM4.5 ekoshēmas atbalsts tiek piešķirts, ja tiek izmantota atbilstoša tehnoloģija (funkcionalitātes prasības tehnoloģijām un pierādījumi, ka tiek izmantotas precīzās tehnoloģijas), nosacījumi attiecība uz AAL un mēslošanas līdzekļu izmantošanu paredz, ka saimniecībai ir tikai pienākums šādu informāciju uzkrāt un arī attiecībā uz mēslošanas līdzekļu lietošanu ir paredzēts, ka saimniecībām jānodrošina, ka netiek pārsniegts mēslošanas plāna paredzētais slāpekļa apjoms. Informē, ka šis pasākums ir bijis gana populārs, līdz ar to sākotnējā likme ir nokritusies.

M.Cimermanis (LLKC) vērš uzmanību uz finansējuma pietiekamību pat minimālajai atbalsta likmei. Min, ka pieteikumu, vieglo prasību dēļ, šai ekoshēmai būs ļoti daudz.

Z.Ķikāns (ZM) informē, ka tehniskās detaļas tiks precizētas MK noteikumos. Skaidro, ka ekoshēmām ir papildus finansējums un iespējams būs jāpārdala no ISIP, bet tas nebūs vairāk kā citus gadus.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus TM4.5 “Slāpekļa un amonjaka emisiju, un piesārņojumu mazinošas lauksaimniecības prakses”.

- TM4.6 “*Zālāju saglabāšanas veicināšana*”

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus TM4.6 “Zālāju saglabāšanas veicināšana”.

- TM4.7 “*Agro-ekoloģijas prakses bioloģiskās saimniecībās*”

M.Cimermanis (LLKC) aicina noteikt, ka TM4.5 un TM4.7 atbalsts tiek piešķirts tikai dzīvniekiem par kuriem ikgadēji dati tiek iesniegti Lauksaimniecības datu centrā. **G.Krūmiņš (LAD), Z.Ķikāns (ZM) un M.Cimermanis (LLKC)** vienojas, ka tas nav KLP SP līmeņa jautājums, prasības būtu atrunātas MK noteikumos.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus TM4.7 “Agro-ekoloģijas prakses bioloģiskās saimniecībās”.

Grozījumu priekšlikumi lauku attīstības pasākumos:

1) *Agrovides pasākumi:*

- LA10.1 “*Zaļās joslas/Buferjoslas*”

M.Cimermanis (LLKC) jautā vai intervence ir attiecināma uz ilggadīgie zālājiem.

L.Jansone (ZM) skaidro, ka šobrīd tas nav paredzēts, jo tās jāierīko aramzemē, un nav arī ierēķināts finansējums, ka ilggadīgiem zālājiem tiek veidotas joslas (tām būtu atšķirīga funkcija).

G.Norkārklis (LKP) aicina pie jautājumu par ilggadīgajiem zālājiem atgriezties rudenī, kad tiks veikti KLP SP nākamie grozījumi un veiktas finanšu pārdales.

L.Jansone (ZM) tam piekrīt.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA10.1 “Zaļās joslas/Buferjoslas”.

- LA10.2 “*Vidi saudzējoša dārzkopība*”

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA10.2 “Vidi saudzējoša dārzkopība”.

- LA10.3 “*Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinošā lopkopība*”

A.Zvirbule (ZM) informē, ka no Zemnieku saeimas saņemts priekšlikums nosacījumu “*Kūtsmēsļu izvākšana no kūts vismaz 2Xdienā*” neattiecināt uz teļiem, jaunlopiem, kuri tiek turēti teļu sprostos vai boksos, kur tiek nodrošināti sausi pakaiši.

L.Jansone (ZM) informē, ka šis priekšlikums tiks iekļauts virzītajos grozījumu priekšlikumos.

Komitejas locekļiem iebildumu par to nav.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA10.3 “Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinošā lopkopība”.

- LA10.4 “*Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām*”

L.Jansone (ZM) informē, ka šī ir jauna shēma un ir gana sarežģīta gan administrēšanā, gan ieviešanā. Vienīgais veids, kā biškopjiem izmaksāt finansējumu par intervences īstenošanu, ir nevis izmantojot bišu saimes, bet gan īstenojamiem hektāriem (atbilstoši KLP SP regulai Nr.2021/2115). Vērtējot 2023.gada izpildi pret plānotajiem rādītājiem provizoriski atbalstam pieteikti, bet ne apstiprināti ir 95 %, tomēr zems pieteikumu skaits ir bioloģiskajā biškopībā, kas rada finanšu ietaupījumu. Tas sniedz iespēju palielināt atbalsta likmi no 60 līdz 80 EUR/ha, vienlaikus grozījumi paredz kā atbalstiesīgo platību ietvert *citas platības*, kas ļauj biškopjiem atbalstam pieteikt platības ārpus LIZ.

A.Zvirbule (ZM) informē, ka Latvijas Biškopības biedrība (LBB) iesniegusi priekšlikumu, kas paredz samazināt minimālo stropu skaitu bioloģiskajiem

lauksaimniekiem no 20 uz 10, kā arī attiecīgi atbalstam pieteikto minimālo platību no 10 ha uz 5 ha.

L.Jansone (ZM) informē, ka tas ir jauns priekšlikums un to varētu iekļaut grozījumu priekšlikumos, kas tiks virzīti EK, ja Komiteja tos atbalsta. ZM šiem nosacījumiem būs jāizstrādā noteikumi, kas paredz kritērijus pēc kuriem LAD sarindo un veic pieteikumu izvērtēšanu un sarindošanu. Papildus informē, ka finansēšanu var veikt tikai esošās aploknes ietvaros un šobrīd nav iespējams pārdalīt finansējumu starp pasākumiem.

G.Melnis (LKP) skaidro, ka priekšlikums veidots, lai vairāk bioloģisko bišsaimniecību pieteiktos atbalstam.

Ģ.Krūmiņš (LAD) informē, ka sarindošana ievilks arī administrēšanas un naudas izmaksas un saņemšanas laiku.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA10.4 “Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām” (palielināt atbalsta likmi un paplašināt atbalstītajās platības). Nolemj grozījumus neietvert LBB priekšlikumu par minimālo bišu saimju skaitu, bet to skatīt darba grupā kopā ar nākamo jautājumu par TKO 3.1.

- TKO 3.1. *“Konsultāciju pakalpojumi, tehniskā palīdzība, apmācība, informācijas un paraugprakses apmaiņa, tostarp ar tīklošanas palīdzību, biškopjiem un biškopju organizācijām”*

L.Jansone (ZM) informē, ka ir ierosinājums sekmīgākai intervences īstenošanai paplašināt pretendentu loku, ne tikai uz biedrībām, bet arī uz izglītības iestādēm. Papildus ZM pārstāve informē, ka ZM sarunās ar biškopības organizācijām, ir panākta vienošanās, ka šobrīd TKO 3.1. grozījumu priekšlikumu nevirzām. KLP SP Komitejas reglaments (24. punkts) paredz, ka ir iespējams izveidot darba grupas atsevišķu jautājumu risināšanai un papildus diskusiju rīkošanai. L.Jansone (ZM) informē, ka šāda darba grupa tiks izveidota, lai izdiskutēti TKO3.1. grozījumus, tikai pēc vienošanās šajā darba grupā, TKO3.1. grozījumu priekšlikums un LBB priekšlikums tiks virzīts tālāk.

Jānis Sietiņšons (LKP) jautā, vai paralēli šim regulējuma var regulēt vēl vienu citu rādītāju – bišu saimju blīvumu uz vienu vienību?

L.Jansone (ZM) informē, ka šo jautājumu var vēlreiz izdiskutēt un izskatīt darba grupā.

Komiteja nolemj nevirzīt tālāk ierosinātos grozījumus TKO 3.1. “Konsultāciju pakalpojumi, tehniskā palīdzība, apmācība, informācijas un paraugprakses apmaiņa, tostarp ar tīklošanas palīdzību, biškopjiem un biškopju organizācijām”. Vienojas, ka TKO 3.1. tiks virzīts, tikai pēc to izskatīšanas darba grupā.

- LA10.5 *“Zālāju biotopu apsaimniekošana”*

L.Jansone (ZM) informē, ka šai intervencei 2023.gadā ir zemi izpildes rādītāji un vides NVO ir šaubas par šī pasākuma īstenošanu (zālāji tiek aparti), tāpēc izstrādāti priekšlikumi grozījumiem.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA10.5 “Zālāju biotopu apsaimniekošana”.

- LA11 *“Bioloģiskā lauksaimniecība”*

L.Jansone informē, ka Latvijā 2023.gadā samazinājušās bioloģiskās lauksaimniecības platības. Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu bioloģiskie lauksaimnieki arī saņem mazāku KLP SP finansējumu, tāpēc ZM pārskata esošā finansējuma ietvaros iespējas palielināt atbalsta likmes, it īpaši, kā stimulēt bioloģisko piena lopkopību, ietverot arī jaunu papildus likmi par jebkuru sertificētu platību. Informē, ka ZM rosina svītrot nosacījumus par lauku vēstures obligātu uzturēšanu VAAD LIZ sistēmā, samazināt

noteikto minimālo liellopu vienību koeficientu no 0,4 vienībām uz 0,3, tādējādi visās intervencēs, kur tā tiek piemērota, nodrošinot vienotu pieeju, kā arī grozījumi paredz paplašināt atbalsttiesīgās platības, ietverot citas zemes ārpus LIZ.

G.Norkārklis (LKP) min, ka grozījums par atbalsttiesīgo platību paplašināšanu ir mulsiņošs, tas nav izdiskutēts biedrībā. Lūdz precizēt uz kādām platībām tas attiecināms.

A.Zvirbule (ZM) skaidro, ka šāds grozījums sniedz iespēju bioloģiskajiem lauksaimniekiem, kuru īpašumā ir ES nozīmes zālāju biotopi (meža ganības, parkveida pļavas un kadiķu audzes), pretendēt uz bioloģiskās lauksaimniecības atbalstu. Bioloģiskie lauksaimnieki par šīm platībām var saņemt atbalstu intervences LA10.5. par zālāju biotopu apsaimniekošanu. Atbalsta nosacījumi attiecās uz salīdzinoši mazām platībām.

G.Norkārklis (LKP) aicina precizēt prezentācijā, kas ir “*citas zemes*” un kādas ir to platības.

L.Jansone informē, ka platības tiks precizētas.

G.Bāra (ZM) informē, ka tie ir aptuveni 100 ha, kas ir arī identificēti Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēmas datubāzē Ozols. Pamatā šīs platības tiek ganītas un dabā tās ir identificētas. Attiecībā uz LA11 grozījumiem ir jāskata pilns grozījumu pamatojums, jo tajā ir skaidrots konkrēti uz ko attiecināms grozījums. Prezentācijā ir minēta vispārīga grozījumu būtība, atbilstoši SFC formātam.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”.

2) Investīciju pasākumi

- LA5 “*Atbalsts ieguldījumiem mazajās lauku saimniecībās*”

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA5 “Atbalsts ieguldījumiem mazajās lauku saimniecībās”.

- LA4.1.1 “*Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās*”

D.Gargurne (LLF) jautā, vai 15 gadi tiks noteikti arī “Lauku biļetei”?

A.Zvirbule (ZM) atbild, ka “Lauku biļetei” šobrīd ir noteikti 5 gadi.

L.Jansone (ZM) informē, ka izvērtēs iespējas vienādot nosacījumus. Par “Lauku biļeti” - pārbaudīsim un izmantosim šos nosacījumus un nepieciešamības gadījumā arī apskatīsim metodiku.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA4.1.1 “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”.

- *Finanšu instrumenta īstenošana*

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus finanšu instrumenta īstenošanā.

- LA4.1.5 “*Atbalsts aizdevumu veidā ieguldījumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem lauku saimniecībās*” un LA U4.1.5.4 “*Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei*” (LA4.1.5 ietvaros)

L.Jansone (ZM) informē, ka precizēti atbalsta saņemšanas nosacījumi, kā arī vienības summas un rezultātie rādītāji. Papildus informē, ka pamata nosacījumi, maksimālo apmēru aizdevumam apgrozāmo līdzekļu iegādei ir noteikti nacionālajos normatīvajos aktos, pašlaik tiek nostiprināti KLP SP.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA4.1.5 “Atbalsts aizdevumu veidā ieguldījumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem lauku saimniecībās” un LA U4.1.5.4 “Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei” (LA4.1.5 ietvaros).

- LA7.1 “*Ieguldījumi meža ieaudzēšanai, nomaiņai, atjaunošanai un retināšanai*”

L.Jansone (ZM) informē, ka šīs intervences ietvaros finansējuma izmaksa būs vēlāka kā plānots, tāpēc ar grozījumiem precizēta tabula ar plānoto finansējuma izmaksu pa gadiem, nemainot kopējo pieejamo finansējumu. Bija atvērta pirmā kārta, kura bija zems pieteikumu skaits, citus gadus pieprasījums bija lielāks, kas pierāda, ka likme pret tirgus cenu ir ļoti zema. Aploksnes ietvaros ir pārskatīts finansējums un palielinātas likmes visām LA7.1 aktivitātēm.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA7.1 “Ieguldījumi meža ieaudzēšanai, nomaiņai, atjaunošanai un retināšanai”.

- LA7.2 “*Atbalsts meža bojājumu profilaksei*”

L.Jansone (ZM) informē, ka grozījumi paredz tehniskus precizējumus intervencē, precizējot nosaukumu, sasaisti ar rezultatīvo rādītāju, kas šajā intervencē nav jāpiemēro, un grozījumi precizē plānotā finansējuma izmaksu tabulu.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA7.2 “Atbalsts meža bojājumu profilaksei”.

- LA8 “*Atbalsts meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai uzturēšanai*”

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA8 “Atbalsts meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai uzturēšanai”.

- LA17 “*Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija*”

L.Jansone (ZM) uzsver, ka jāņem vērā tas, ka intervencē tiek noteikta maksimālā pieejamā atbalsta intensitāte, bet vienmēr nacionālajos normatīvajos aktos, tā tiks diferencēta, atkarībā no tā kāds katrā gadā ir budžetā pieejamais finansējums. Informē, ka mainījās polises vienības summas EK aprēķina metodika un tādēļ ir nepieciešams palielināt vienības summu (jāziņo katra gada ietvaros).

G.Gūtmanis (LKP), skaidro, ka atbalsta intensitāte ir palielināta, lai katru gadu, ja ir pieejami finanšu līdzekļi, nevajadzētu grozīt KLP SP, zemo atbalsta intensitātes griestu dēļ.

G.Norkārkļis (LKP) izsaka skepsi par to vai šādu atbalsta intensitāti (t.i. 70 %) varēs nodrošināts. Jo pieteikumu būs daudz.

L.Jansone (ZM) informē, ka sākts darbs pie riska fonda izveides, par to tuvākajā laikā tiks organizēta saruna. Ir izpētīta citu dalībvalstu pieredze un ir paredzēti iespējamo risinājumu varianti. Tas būtu virziens, kas būtu attīstāms papildus apdrošināšanai.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA17 “Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija”.

- LA19 “*Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju*”

G.Gargurne (LLF) un S.Sproģe (LPS) uzsāk diskusiju Komitejas locekļu starpā par to, kā noteikts darbavietu skaits (R.37) kāda ir rādītāju izpilde un kā veidojas 50 % (R.41).

A.Zvirbule (ZM) prezentācijā norādītie skaitļi izriet no apstiprinātajām VRG sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijām un atspoguļo to ieguldījumu R rādītājos. Kopējais rādītājs (R.37) uz 2027.gadu ir 1839 (pers.), bet šajā rādītāja lielāko ieguldījumu sniedz gados jauni lauksaimnieki, VRG kopumā (LV līmenī) sniedz ieguldījumu rādītājā par 100 jaunām darba vietām. 50 % (R.41) izriet no sabiedriskā labuma projektiem, kurus VRG ir norādījušas. Rādītājā ieskaita iedzīvotāju skaitu, kas ir konkrētajā pagastā. Ņemot vērā, ka šāda veida projekti nebūs katrā pagastā, tad rādītājs veidojas 50%.

L.Jansone (ZM) norāda, ka KLP SP rādītāju ietvars ir sarežģīts un nav viegli izskaidrojams.

E.Benga (AREI) izsaka viedokli, ka to ir iespējams izdarīt – jāparāda katras intervences skaitliskais ieguldījums mērķos.

L.Jansone (ZM) sola padomāt, kā atspoguļot intervenču ieguldījumu dažādajos mērķos.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA19 “Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju”.

- LA20 “Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai”.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA20 “Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai”.

- Citi grozījumi saistībā ar lauku attīstības intervencēm

L.Jansone (ZM) skaidro, ka ir veikti tehniskie precizējumi, kas saistīti arī ar vienas vienības izmaksām, indikatīvā finansējuma sadalījumu pa gadiem, šādi grozījumi ir nepieciešami, ņemot vērā nobīdes intervences īstenošanas termiņos, kā arī nepieciešami, lai sagatavotu Gada snieguma ziņojumu par KLP stratēģiskā plāna īstenošanu iepriekšējā finanšu gadā.

M.Cimermanis (LLKC) aicina izrunāt ar EK EIP projektu komercializāciju (EIP izstrādātais rezultāts ir publiski izmantojams bez maksas, lai uzturētu digitālos risinājumus ir nepieciešams finansējums, kuru nevar iekasēt no lietotājiem). Uzsaka, ka tad nav jēgas attīstīt digitālos risinājumus. Jāsaprot, kas tad ir EIP gala produkts un kāpēc nevar veikt pakalpojuma sniegšanu par maksu.

L.Jansone (ZM) skaidro, ka ir vairākkārt bijušas sarunas par šo jautājumu ar EK, arī šobrīd šī jautājuma aktualitāti ņemam vērā, lai to risinātu, kad būs nākamā plānošanas perioda regulējumā saskaņošana un īstenošana.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos citus grozījumus, kas saistīti ar lauku attīstības intervencēm.

Grozījumu priekšlikumi horizontālajos jautājumos:

- KLP SP 4.7.3. sadaļas grozījumi

G.Melnis (LKP) skaidro, ka pēc būtības bišu saime un bišu strops ir analogi jēdzieni. Ja mainām definīciju, tad jāmaina gara virkne ar MK noteikumiem.

G.Bāra (ZM) tiešsaistē skaidro, ka bišu stropa definīcija ir atbilstoša KLP SP Regulai 2021/2115 (to var apskatīt: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj?locale=lv>).

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos KLP SP 4.7.3. sadaļas grozījumus.

- 7.sadaļa “Pārvaldības un koordinācijas sistēma”

E.Dimanta (ZM) informē, ka sociālās nosacījumu sistēma ieviešama no 2025.gada 1.janvāra un kontroles funkciju veiks Valsts darba inspekcija, bet prasības neizpildes gadījumā atbalsta samazinājuma aprēķināšanu veiks Lauku atbalsta dienests. Sociālās nosacījumu sistēmas prasības ir jau Latvijas likumdošanā spēkā esošās prasības, netiek ieviestas jaunas prasības, bet gan prasību izpilde tiek sasaistīta arī ar maksājuma saņemšanu.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos 7.sadaļas “Pārvaldības un koordinācijas sistēma” grozījumus.

Pirms sēdes saņemtie Komitejas locekļu priekšlikumi un komentāri par sēdē izskatāmajiem jautājumiem ir apkopoti Izziņā. (9.pielikums).

Sēdes noslēgums

Komitejas priekšsēdētāja pateicas dalībniekiem un pasludina sēdi par slēgtu.

Priekšsēdētāja

L. Jansone

Protokolēja

M. Siliņa

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU